

## บทที่ 4

### ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การจัดการความรู้ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ของกรมราชทัณฑ์ ผู้วิจัยได้รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งการนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาระดับการจัดการความรู้ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5

ตอนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5

#### ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลจำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อายุราชการ และสายงานที่ปฏิบัติ

| ลักษณะส่วนบุคคล | จำนวน      | ร้อยละ       |
|-----------------|------------|--------------|
| <b>เพศ</b>      |            |              |
| ชาย             | 181        | 64.9         |
| หญิง            | 98         | 35.1         |
| <b>รวม</b>      | <b>279</b> | <b>100.0</b> |
| <b>อายุ</b>     |            |              |
| 25 ปีลงมา       | 8          | 2.9          |
| 26-35 ปี        | 110        | 39.4         |
| 36-45 ปี        | 93         | 33.3         |
| 46 ปี ขึ้นไป    | 68         | 24.4         |
| <b>รวม</b>      | <b>279</b> | <b>100.0</b> |

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

| ลักษณะส่วนบุคคล               | จำนวน      | ร้อยละ       |
|-------------------------------|------------|--------------|
| <b>สถานภาพสมรส</b>            |            |              |
| โสด                           | 65         | 23.3         |
| สมรส                          | 194        | 69.5         |
| แยกกันอยู่                    | 13         | 4.7          |
| ม่าย (สามีหรือภรรยาเสียชีวิต) | 7          | 2.5          |
| <b>รวม</b>                    | <b>279</b> | <b>100.0</b> |
| <b>ระดับการศึกษา</b>          |            |              |
| ต่ำกว่าปริญญาตรี              | 48         | 17.2         |
| ปริญญาตรี                     | 195        | 69.9         |
| ปริญญาโท                      | 36         | 12.9         |
| <b>รวม</b>                    | <b>279</b> | <b>100.0</b> |
| <b>อายุราชการ</b>             |            |              |
| 1-5 ปี                        | 60         | 21.5         |
| 6-10 ปี                       | 67         | 24.0         |
| 11-15 ปี                      | 63         | 22.6         |
| 16 ปี ขึ้นไป                  | 89         | 31.9         |
| <b>รวม</b>                    | <b>279</b> | <b>100.0</b> |
| <b>สายงานที่ปฏิบัติ</b>       |            |              |
| ฝ่ายบริหารทั่วไป              | 64         | 22.9         |
| ฝ่ายแผนปฏิบัติการ             | 51         | 18.3         |
| ฝ่ายฝึกวิชาชีพ                | 29         | 10.4         |
| ฝ่ายควบคุมและรักษาการณ์       | 84         | 30.1         |
| ฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ     | 12         | 4.3          |
| ฝ่ายสวัสดิการ                 | 30         | 10.8         |
| อื่นๆ (จำแนก, พยาบาล)         | 9          | 3.2          |
| <b>รวม</b>                    | <b>279</b> | <b>100.0</b> |

จากตาราง 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 64.9 และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 35.1 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 26-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.4 รองลงมา มีอายุระหว่าง 36-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.3 ส่วนกลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุด มีอายุระหว่าง 25 ปีลงมา คิดเป็นร้อยละ 2.9 ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 69.5 รองลงมา มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 23.3 ส่วนกลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุด มีสถานภาพม่าย (สามีหรือภรรยาเสียชีวิต) คิดเป็นร้อยละ 2.5 ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 69.9 รองลงมา จบการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 17.2 ส่วนกลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุด จบการศึกษาระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 12.9 ส่วนใหญ่มีอายุราชการ 16 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 31.9 รองลงมา มีอายุราชการ 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.0 ส่วนกลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุดมีอายุราชการ 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.5 และส่วนใหญ่ปฏิบัติหน้าที่ในฝ่ายควบคุมและรักษาการณ์ คิดเป็นร้อยละ 30.1 รองลงมา ปฏิบัติหน้าที่ในฝ่ายบริหารทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 22.9 ส่วนกลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุดปฏิบัติหน้าที่ในฝ่ายอื่นๆ (จำแนก, พยาบาล) คิดเป็นร้อยละ 3.2

## ตอนที่ 2 ผลการศึกษาระดับการจัดการความรู้ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5

ตารางที่ 4.2 ระดับการจัดการความรู้ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ในภาพรวม

| การจัดการความรู้                 | $\bar{X}$ | S.D. | ระดับการจัดการความรู้ | อันดับ |
|----------------------------------|-----------|------|-----------------------|--------|
| ด้านการค้นหาความรู้              | 2.68      | 1.04 | ปานกลาง               | 4      |
| ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้     | 2.60      | 0.91 | ปานกลาง               | 6      |
| ด้านการจัดความรู้ให้เป็นระบบ     | 2.79      | 0.87 | ปานกลาง               | 1      |
| ด้านการประมวลและกลั่นกรองความรู้ | 2.76      | 0.92 | ปานกลาง               | 2      |
| ด้านการเข้าถึงความรู้            | 2.66      | 0.87 | ปานกลาง               | 5      |
| ด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้  | 2.50      | 0.89 | น้อย                  | 7      |
| ด้านการเรียนรู้                  | 2.71      | 0.90 | ปานกลาง               | 3      |
| รวม                              | 2.67      | 0.91 | ปานกลาง               |        |

จากตาราง 4.2 พบว่า ระดับการจัดการความรู้ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.67 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดความรู้ให้เป็นระบบ มีการดำเนินการมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.79 รองลงมาคือด้านการประมวลและกลั่นกรองความรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.76 ด้านการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.71 ด้านการค้นหาคำความรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.68 ด้านการเข้าถึงความรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.66 ด้านการสร้างและแสวงหาคำความรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.60 ส่วนด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ มีการดำเนินการน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.50

ตารางที่ 4.3 ระดับการจัดการความรู้ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ด้านการค้นหาคำความรู้

| ด้านการค้นหาคำความรู้                                                                                                                            | $\bar{X}$ | S.D. | การแปลผล | อันดับ |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|------|----------|--------|
| 1. จัดให้มีระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ห้องสมุด มุมวารสาร จุลสาร เพื่อค้นหาคำความรู้เกี่ยวกับกฎหมายราชทัณฑ์                                        | 2.74      | 1.12 | ปานกลาง  | 1      |
| 2. จัดให้มีระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ห้องสมุด มุมวารสาร จุลสาร เพื่อค้นหาคำความรู้เกี่ยวกับการควบคุมและการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังภายในเรือนจำ       | 2.68      | 1.11 | ปานกลาง  | 3      |
| 3. จัดให้มีระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ห้องสมุด มุมวารสาร จุลสาร เพื่อค้นหาคำความรู้เกี่ยวกับการแก้ไขพฤติกรรมผู้ต้องขัง                            | 2.69      | 1.09 | ปานกลาง  | 2      |
| 4. จัดให้มีระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ห้องสมุด มุมวารสาร จุลสาร เพื่อค้นหาคำความรู้จากประสบการณ์ตรงของบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญด้านงานราชทัณฑ์ | 2.59      | 1.08 | ปานกลาง  | 4      |
| รวม                                                                                                                                              | 2.68      | 1.04 | ปานกลาง  |        |

จากตาราง 4.3 พบว่า ระดับการจัดการความรู้ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ด้านการค้นหาคำความรู้ อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.68

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 1) จัดให้มีระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ห้องสมุด มุมวารสาร จุลสาร เพื่อค้นหาคำความรู้เกี่ยวกับกฎหมายราชทัณฑ์ มีการดำเนินการมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.74 รองลงมาคือ ข้อ 3) จัดให้มีระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ห้องสมุด มุมวารสาร จุลสาร เพื่อค้นหาคำความรู้เกี่ยวกับการแก้ไขพฤติกรรมผู้ต้องขัง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.69 ข้อ 2) จัดให้มีระบบ

เครือข่ายอินเทอร์เน็ต ห้องสมุด มุมวารสาร จุลสาร เพื่อค้นหาความรู้เกี่ยวกับการควบคุมและการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังภายในเรือนจำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.68 และ ข้อ 4) จัดให้มีระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ห้องสมุด มุมวารสาร จุลสาร เพื่อค้นหาความรู้จากประสบการณ์ตรงของบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญด้านงานราชทัณฑ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.59 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 ระดับการจัดการความรู้ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้

| ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้                                                                   | $\bar{X}$ | S.D. | การแปลผล | อันดับ |
|------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|------|----------|--------|
| 1. มีการฝึกอบรม สัมมนาเกี่ยวกับการจัดการความรู้แก่บุคลากรภายในหน่วยงานในทุกระดับ               | 2.77      | 1.03 | ปานกลาง  | 1      |
| 2. มีการสร้างความรู้ ขึ้นใหม่จากผู้ชำนาญงานด้านการควบคุมและการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังภายในเรือนจำ | 2.70      | 1.01 | ปานกลาง  | 2      |
| 3. มีการสร้างความรู้ ขึ้นใหม่จากผู้ชำนาญงานด้านการแก้ไขพฤติกรรมผู้ต้องขัง                      | 2.68      | 0.99 | ปานกลาง  | 3      |
| 4. มีการรวบรวมความรู้และประสบการณ์จากบุคลากรที่เกษียณอายุราชการไปแล้ว                          | 2.27      | 1.02 | น้อย     | 4      |
| รวม                                                                                            | 2.60      | 0.91 | ปานกลาง  |        |

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ระดับการจัดการความรู้ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้ อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.60

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 1) มีการฝึกอบรม สัมมนาเกี่ยวกับการจัดการความรู้แก่บุคลากรภายในหน่วยงานในทุกระดับ มีการดำเนินการมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.77 รองลงมา คือ ข้อ 2) มีการสร้างความรู้ ขึ้นใหม่จากผู้ชำนาญงานด้านการควบคุมและการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังภายในเรือนจำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.70 ข้อ 3) มีการสร้างความรู้ขึ้นใหม่จากผู้ชำนาญงาน ด้านการแก้ไขพฤติกรรมผู้ต้องขัง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.68 และข้อ 4) มีการรวบรวมความรู้และประสบการณ์จากบุคลากรที่เกษียณอายุราชการไปแล้ว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.27 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 ระดับการจัดการความรู้ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ด้านการจัดการความรู้ให้เป็นระบบ

| ด้านการจัดการความรู้ให้เป็นระบบ                                                       | $\bar{X}$ | S.D. | การแปลผล | อันดับ |
|---------------------------------------------------------------------------------------|-----------|------|----------|--------|
| 1. มีการจัดเก็บความรู้ในรูปของเอกสารคู่มือการปฏิบัติงาน                               | 2.82      | 1.02 | ปานกลาง  | 2      |
| 2. มีการจัดเก็บความรู้ในรูปของแฟ้มงานเอกสารที่มีสารบัญอย่างเป็นระบบไว้ในฐานข้อมูลกลาง | 2.83      | 0.95 | ปานกลาง  | 1      |
| 3. มีการจัดเก็บความรู้ในรูปของไฟล์งานด้วยระบบคอมพิวเตอร์ไว้ในฐานข้อมูลกลาง            | 2.67      | 0.94 | ปานกลาง  | 4      |
| 4. มีการปรับปรุงข้อมูลความรู้ให้ทันสมัยอยู่เสมอ                                       | 2.82      | 0.99 | ปานกลาง  | 3      |
| รวม                                                                                   | 2.79      | 0.87 | ปานกลาง  |        |

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ระดับการจัดการความรู้ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ด้านการจัดการความรู้ให้เป็นระบบ อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.79

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 2) มีการจัดเก็บความรู้ในรูปของแฟ้มงานเอกสารที่มีสารบัญอย่างเป็นระบบไว้ในฐานข้อมูลกลาง มีการดำเนินการมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.83 รองลงมาคือข้อ 1) มีการจัดเก็บความรู้ในรูปของเอกสารคู่มือการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.82 ข้อ 4) มีการปรับปรุงข้อมูลความรู้ให้ทันสมัยอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.82 และข้อ 3) มีการจัดเก็บความรู้ในรูปของไฟล์งานด้วยระบบคอมพิวเตอร์ไว้ในฐานข้อมูลกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.67 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 ระดับการจัดการความรู้ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ด้านการประมวลและกลั่นกรองความรู้

| ด้านการประมวลและกลั่นกรองความรู้                                                                                          | $\bar{X}$ | S.D. | การแปลผล | อันดับ |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|------|----------|--------|
| 1. มีการปรับปรุงรูปแบบเอกสาร ไฟล์งานให้มีมาตรฐานใกล้เคียงกัน หรือสอดคล้องกันทั้งหน่วยงาน                                  | 2.75      | 0.98 | ปานกลาง  | 3      |
| 2. มีการร่วมกันกำหนดคำจำกัดความของความรู้ที่ใช้ในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ทุกคนสามารถนำไปใช้ได้ถูกต้องตรงกัน | 2.77      | 0.95 | ปานกลาง  | 1      |

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

| ด้านการประมวลและกลั่นกรองความรู้                                                                      | $\bar{X}$ | S.D. | การแปลผล | อันดับ |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|------|----------|--------|
| 3. มีการเรียบเรียง ปรับปรุงเนื้อหาความรู้ให้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้และเหมาะสมกับสถานการณ์มากที่สุด | 2.76      | 0.99 | ปานกลาง  | 2      |
| รวม                                                                                                   | 2.76      | 0.92 | ปานกลาง  |        |

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ระดับการจัดการความรู้ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ด้านการประมวลและกลั่นกรองความรู้ อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.76

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 2) มีการร่วมกันกำหนดคำจำกัดความของความรู้ที่ใช้ในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ทุกคนสามารถนำไปใช้ได้ถูกต้องตรงกัน มีการดำเนินการมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.77 รองลงมาคือข้อ 3) มีการเรียบเรียง ปรับปรุงเนื้อหาความรู้ให้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้และเหมาะสมกับสถานการณ์มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.76 และข้อ 1) มีการปรับปรุงรูปแบบเอกสาร ไฟล์งานให้มีมาตรฐานใกล้เคียงกัน หรือสอดคล้องกันทั้งหน่วยงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.75 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 ระดับการจัดการความรู้ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ด้านการเข้าถึงความรู้

| ด้านการเข้าถึงความรู้                                                                     | $\bar{X}$ | S.D. | การแปลผล | อันดับ |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|------|----------|--------|
| 1. มีการป้อนความรู้ผ่านหนังสือเวียน แผ่นพับ แก่ข้าราชการ                                  | 2.66      | 0.99 | ปานกลาง  | 2      |
| 2. มีการจัดวางหนังสือหรือคู่มือความรู้ ณ มุมเรียนรู้                                      | 2.99      | 0.97 | ปานกลาง  | 1      |
| 3. หน่วยงานจัดให้มีกิจกรรมกระตุ้นให้มีการสืบค้นความรู้ผ่านระบบ Internet ณ ศูนย์ข้อมูลกลาง | 2.62      | 1.02 | ปานกลาง  | 3      |
| 4. มีระบบ e-learning และมีแฟ้ม e-book เพียงพอให้เข้าอ่านได้โดยสะดวก                       | 2.37      | 1.03 | น้อย     | 4      |
| รวม                                                                                       | 2.66      | 0.87 | ปานกลาง  |        |

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ระดับการจัดการความรู้ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ด้านการเข้าถึงความรู้ อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.66

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 2) มีการจัดวางหนังสือหรือคู่มือความรู้ ณ มุมเรียนรู้ มีการดำเนินการมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.99 รองลงมาคือข้อ 1) มีการป้อนความรู้ผ่านหนังสือเวียน แผ่นพับแก่ข้าราชการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.66 ข้อ 3) หน่วยงานจัดให้มีกิจกรรมกระตุ้นให้มีการสืบค้นความรู้ผ่านระบบ Internet ณ ศูนย์ข้อมูลกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.62 และข้อ 4) มีระบบ e-learning และมีแฟ้ม e-book เพียงพอให้เข้าอ่านได้โดยสะดวก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.37 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 ระดับการจัดการความรู้ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้

| ด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้                                                                                                              | $\bar{X}$ | S.D. | การแปลผล | อันดับ |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|------|----------|--------|
| 1. มีเวทีแลกเปลี่ยนความรู้กันระหว่างข้าราชการ อย่างไม่เป็นทางการในลักษณะฟီซอนนึ่ง                                                            | 2.53      | 1.06 | ปานกลาง  | 2      |
| 2. มีการถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์โดยข้าราชการที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะด้าน                                                                  | 2.56      | 1.00 | ปานกลาง  | 1      |
| 3. มีการจัดกิจกรรมเพื่อแบ่งปันประสบการณ์ของบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่แบบเดียวกัน ใช้ความรู้เทคนิคการทำงานคล้ายๆ กัน (ชุมชนนักปฏิบัติ หรือ CoP) | 2.43      | 0.99 | น้อย     | 4      |
| 4. มีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานระหว่างงานควบคุมและงานแก้ไข                                                             | 2.49      | 0.97 | น้อย     | 3      |
| รวม                                                                                                                                          | 2.50      | 0.89 | น้อย     |        |

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ระดับการจัดการความรู้ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ อยู่ในระดับน้อย ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.50

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 2) มีการถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์โดยข้าราชการที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะด้าน มีการดำเนินการมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.56 รองลงมาคือข้อ 1) มีเวทีแลกเปลี่ยนความรู้กันระหว่างข้าราชการ อย่างไม่เป็นทางการในลักษณะ ฟีซอนนึ่ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.53 ข้อ 4) มีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานระหว่างงานควบคุมและงานแก้ไขพฤตินิสัยผู้ต้องขัง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.49 และข้อ 3) การจัดกิจกรรมเพื่อแบ่งปัน

ประสบการณ์ของบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่แบบเดียวกัน ใช้ความรู้ เทคนิคการทำงานคล้ายๆ กัน (ชุมชนนักปฏิบัติ หรือ CoP) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.43 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 ระดับการจัดการความรู้ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ด้านการเรียนรู้

| ด้านการเรียนรู้                                                                                                                                                 | $\bar{X}$ | S.D. | การแปลผล | อันดับ |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|------|----------|--------|
| 1. หน่วยงานสามารถนำเอาความรู้ที่ได้มาพัฒนาวิธีการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพขึ้น เช่น ลดขั้นตอนหรือระยะเวลาในการปฏิบัติงาน หรือลดโอกาสในการเกิดปัญหาในหน่วยงาน | 2.77      | 0.92 | ปานกลาง  | 1      |
| 2. หน่วยงานสามารถนำเอาความรู้ที่ได้มาสร้างนวัตกรรม ในงานเรือนจำ / ทัณฑสถาน                                                                                      | 2.68      | 0.96 | ปานกลาง  | 2      |
| 3. หน่วยงานสามารถนำเอาความรู้ที่ได้มาสร้างบรรยากาศ ในการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง                                                                | 2.68      | 0.95 | ปานกลาง  | 3      |
| รวม                                                                                                                                                             | 2.71      | 0.90 | ปานกลาง  |        |

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ระดับการจัดการความรู้ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ด้านการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.71

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 1) หน่วยงานสามารถนำเอาความรู้ที่ได้มาพัฒนาวิธีการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพขึ้น เช่นลดขั้นตอนหรือระยะเวลาในการปฏิบัติงาน หรือลดโอกาสในการเกิดปัญหาในหน่วยงาน มีการดำเนินการมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.77 รองลงมาคือ ข้อ 2) หน่วยงานสามารถนำเอาความรู้ที่ได้มาสร้างนวัตกรรม ในงานเรือนจำ/ทัณฑสถาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.68 และข้อ 3) หน่วยงานสามารถนำเอาความรู้ที่ได้มาสร้างบรรยากาศ ในการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.68 ตามลำดับ

### ตอนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

การทดสอบสมมติฐานการวิจัยแบ่งออกเป็น 6 สมมติฐาน ตามปัจจัยส่วนบุคคล ที่มีผลต่อความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการจัดการความรู้ของเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อายุราชการ และสายงานที่ปฏิบัติ

ตารางที่ 4.10 การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของข้าราชการในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5  
ต่อการดำเนินงานการจัดการความรู้ ในภาพรวม

| ปัจจัยส่วนบุคคล  | t      | F     | Sig.  |
|------------------|--------|-------|-------|
| เพศ              | -1.290 | -     | .755  |
| อายุ             | -      | 5.415 | .001* |
| สถานภาพสมรส      | -      | 2.326 | .075  |
| ระดับการศึกษา    | -      | 6.705 | .001* |
| อายุราชการ       | -      | 6.862 | .000* |
| สายงานที่ปฏิบัติ | -      | 5.555 | .000* |

จากตารางที่ 4.10 พบว่าสมมติฐานเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ที่ไม่มีผลต่อความคิดเห็นต่อการจัดการความรู้ ได้แก่ เพศ (Sig. = .755) และสถานภาพสมรส (Sig. = .075) ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันและมีผลต่อความคิดเห็นต่อการจัดการความรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ อายุ (Sig. = .001) ระดับการศึกษา (Sig. = .001) อายุราชการ (Sig. = .000) และสายงานที่ปฏิบัติ (Sig. = .000) โดยสามารถวิเคราะห์รายสมมติฐานได้ดังนี้

**สมมติฐานที่ 1** ข้าราชการในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการจัดการความรู้ของเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ของกรมราชทัณฑ์แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.11 การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของข้าราชการในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ต่อการดำเนินงานการจัดการความรู้ จำแนกตามเพศ

| ปัจจัยส่วนบุคคล | จำนวน | $\bar{X}$ | S.D.  | t      | Sig. |
|-----------------|-------|-----------|-------|--------|------|
| เพศ             |       |           |       |        |      |
| ชาย             | 181   | 2.625     | 0.786 | -1.290 | .755 |
| หญิง            | 98    | 2.756     | 0.827 |        |      |

จากตารางที่ 4.11 พบว่า กลุ่มข้าราชการเพศหญิง มีระดับความคิดเห็นต่อการจัดการความรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.756 ซึ่งสูงกว่ากลุ่มข้าราชการเพศชาย ที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.625

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยพบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน แสดงว่าข้าราชการในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการความรู้ ของเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ไม่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 2 ข้าราชการในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการจัดการความรู้ของเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ของกรมราชทัณฑ์แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.12 การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของข้าราชการในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ต่อการดำเนินงานการจัดการความรู้ จำแนกตามอายุ

| ปัจจัยส่วนบุคคล | จำนวน | $\bar{X}$ | S.D.  | F     | Sig.  |
|-----------------|-------|-----------|-------|-------|-------|
| อายุ            |       |           |       |       |       |
| 25 ปีลงมา       | 8     | 2.676     | 1.142 | 5.415 | .001* |
| 26-35 ปี        | 110   | 2.891     | 0.763 |       |       |
| 36-45 ปี        | 93    | 2.587     | 0.786 |       |       |
| 46 ปี ขึ้นไป    | 68    | 2.429     | 0.766 |       |       |

จากตารางที่ 4.12 พบว่า กลุ่มข้าราชการที่มีอายุ 26-35 ปี มีระดับความคิดเห็น ต่อการจัดการความรู้ อยู่ในระดับสูงที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.891 รองลงมาคือกลุ่มอายุ 25 ปีลงมา มีค่าเฉลี่ย

เท่ากับ 2.676 กลุ่มอายุ 36-45 ปี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.587 และกลุ่มอายุ 46 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.429 ตามลำดับ

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าข้าราชการในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการจัดการความรู้ของเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 แตกต่างกัน และเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

ดังนั้นจึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Multiple Comparison Test) ด้วยค่าสถิติ Scheffe

ตารางที่ 4.13 ผลต่างของความคิดเห็นของข้าราชการในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ที่มีอายุต่างกัน ต่อการดำเนินงานการจัดการความรู้ จากการทดสอบด้วยค่าสถิติ Scheffe

| อายุ         | ผลต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง 2 กลุ่ม (Mean Difference I-J) |            |          |          |              |
|--------------|---------------------------------------------------------|------------|----------|----------|--------------|
|              | Mean                                                    | 25 ปี ลงมา | 26-35 ปี | 36-45 ปี | 46 ปี ขึ้นไป |
| 25 ปี ลงมา   | 2.676                                                   |            | -.216    | .089     | .246         |
| 26-35 ปี     | 2.891                                                   |            |          | .304     | .462*        |
| 36-45 ปี     | 2.587                                                   |            |          |          | .158         |
| 46 ปี ขึ้นไป | 2.429                                                   |            |          |          |              |

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ข้าราชการที่มีอายุ 26-35 ปี มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการจัดการความรู้ แตกต่างกับข้าราชการที่มีอายุ 46 ปี ขึ้นไป ส่วนข้าราชการที่มีอายุ 25 ปี ลงมา ,36-45 ปี และ 46 ปี ขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการจัดการความรู้ไม่แตกต่างกัน

**สมมติฐานที่ 3** ข้าราชการในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการจัดการความรู้ของเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ของกรมราชทัณฑ์แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.14 การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของข้าราชการในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5  
ต่อการดำเนินงานการจัดการความรู้ จำแนกตามสถานภาพสมรส

| ปัจจัยส่วนบุคคล               | จำนวน | $\bar{X}$ | S.D.  | F     | Sig. |
|-------------------------------|-------|-----------|-------|-------|------|
| <b>สถานภาพสมรส</b>            |       |           |       |       |      |
| โสด                           | 65    | 2.884     | 0.792 | 2.326 | .075 |
| สมรส                          | 194   | 2.610     | 0.810 |       |      |
| แยกกันอยู่                    | 13    | 2.455     | 0.659 |       |      |
| ม่าย (สามีหรือภรรยาเสียชีวิต) | 7     | 2.810     | 0.588 |       |      |

จากตารางที่ 4.14 พบว่า กลุ่มข้าราชการที่มีสถานภาพโสด มีระดับความคิดเห็นต่อการจัดการความรู้ อยู่ในระดับสูงที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.884 รองลงมาคือกลุ่มสถานภาพม่าย (สามีหรือภรรยาเสียชีวิต) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.810 กลุ่มสถานภาพสมรส มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.610 และกลุ่มสถานภาพแยกกันอยู่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.455 ตามลำดับ

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยพบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน แสดงว่าข้าราชการในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการความรู้ของเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ไม่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

**สมมติฐานที่ 4** ข้าราชการในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการจัดการความรู้ของเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ของกรมราชทัณฑ์แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.15 การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของข้าราชการในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5  
ต่อการดำเนินงานการจัดการความรู้ จำแนกตามระดับการศึกษา

| ปัจจัยส่วนบุคคล      | จำนวน | $\bar{X}$ | S.D.  | F     | Sig.  |
|----------------------|-------|-----------|-------|-------|-------|
| <b>ระดับการศึกษา</b> |       |           |       |       |       |
| ต่ำกว่าปริญญาตรี     | 48    | 2.293     | 0.719 | 6.705 | .001* |
| ปริญญาตรี            | 195   | 2.751     | 0.825 |       |       |
| ปริญญาโท             | 36    | 2.741     | 0.632 |       |       |
| ปริญญาเอก            | 0     | -         |       |       |       |

จากตารางที่ 4.15 พบว่า กลุ่มข้าราชการที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีระดับความคิดเห็นต่อการจัดการความรู้ อยู่ในระดับสูงที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.751 รองลงมาคือกลุ่มที่จบการศึกษาในระดับปริญญาโท มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.741 และกลุ่มที่จบการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.293 ตามลำดับ

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าข้าราชการในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการจัดการความรู้ของเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 แตกต่างกัน และเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

ดังนั้นจึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Multiple Comparison Test) ด้วยค่าสถิติ Scheffe

ตารางที่ 4.16 ผลต่างของความคิดเห็นของข้าราชการในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ต่อการดำเนินการจัดการความรู้ จากการทดสอบด้วยค่าสถิติ Scheffe

| ระดับการศึกษา    | ผลต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง 2 กลุ่ม (Mean Difference I-J) |                  |           |          |
|------------------|---------------------------------------------------------|------------------|-----------|----------|
|                  | Mean                                                    | ต่ำกว่าปริญญาตรี | ปริญญาตรี | ปริญญาโท |
| ต่ำกว่าปริญญาตรี | 2.293                                                   |                  | -.458*    | -.447*   |
| ปริญญาตรี        | 2.751                                                   |                  |           | .010     |
| ปริญญาโท         | 2.741                                                   |                  |           |          |

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ข้าราชการที่จบการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการจัดการความรู้ แตกต่างกับข้าราชการที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท ส่วนข้าราชการที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการจัดการความรู้ ไม่แตกต่างกับข้าราชการที่จบการศึกษาระดับปริญญาโท

**สมมติฐานที่ 5** ข้าราชการในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ที่มีอายุราชการ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการจัดการความรู้ของเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ของกรมราชทัณฑ์ แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.17 การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของข้าราชการในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5  
ต่อการดำเนินงานการจัดการความรู้ จำแนกตามอายุราชการ

| ปัจจัยส่วนบุคคล   | จำนวน | $\bar{X}$ | S.D.  | F     | Sig.  |
|-------------------|-------|-----------|-------|-------|-------|
| <b>อายุราชการ</b> |       |           |       |       |       |
| 1-5 ปี            | 60    | 2.936     | 0.723 | 6.862 | .000* |
| 6-10 ปี           | 67    | 2.842     | 0.830 |       |       |
| 11-15 ปี          | 63    | 2.602     | 0.835 |       |       |
| 16 ปีขึ้นไป       | 89    | 2.413     | 0.728 |       |       |

จากตารางที่ 4.17 พบว่า กลุ่มข้าราชการที่มีอายุราชการ 1-5 ปี มีระดับความคิดเห็นต่อการจัดการความรู้ อยู่ในระดับสูงที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.936 รองลงมาคือกลุ่มที่มีอายุราชการ 6-10 ปี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.842 กลุ่มที่มีอายุราชการ 11-15 ปี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.602 และกลุ่มที่มีอายุราชการ 16 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.413 ตามลำดับ

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าข้าราชการในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ที่มีอายุราชการแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการจัดการความรู้ของเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 แตกต่างกัน และเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

ดังนั้นจึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Multiple Comparison Test) ด้วยค่าสถิติ Scheffe

ตารางที่ 4.18 ผลต่างของความคิดเห็นของข้าราชการในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ที่มีอายุราชการต่างกัน ต่อการดำเนินงานการจัดการความรู้ จากการทดสอบด้วยค่าสถิติ Scheffe

| อายุ        | ผลต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง 2 กลุ่ม (Mean Difference I-J) |        |         |          |              |
|-------------|---------------------------------------------------------|--------|---------|----------|--------------|
|             | Mean                                                    | 1-5 ปี | 6-10 ปี | 11-15 ปี | 16 ปี ขึ้นไป |
| 1-5 ปี      | 2.936                                                   |        | .094    | .334     | .524*        |
| 6-10 ปี     | 2.842                                                   |        |         | .240     | .430*        |
| 11-15 ปี    | 2.602                                                   |        |         |          | .189         |
| 16 ปีขึ้นไป | 2.413                                                   |        |         |          |              |

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ข้าราชการที่มีอายุราชการ 1-5 ปี และ 6-10 ปี มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการจัดการความรู้ แตกต่างกับข้าราชการที่มีอายุราชการ 16 ปี ขึ้นไป ข้าราชการที่มีอายุราชการ 11-15 ปี และ 16 ปี ขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการจัดการความรู้ ไม่แตกต่างกัน

**สมมติฐานที่ 6** ข้าราชการในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ที่มีสายงานที่ปฏิบัติแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการจัดการความรู้ของเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ของกรมราชทัณฑ์แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.19 การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของข้าราชการในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5  
ต่อการดำเนินงานการจัดการความรู้ จำแนกตามสายงานที่ปฏิบัติ

| ปัจจัยส่วนบุคคล           | จำนวน | $\bar{X}$ | S.D.  | F     | Sig.  |
|---------------------------|-------|-----------|-------|-------|-------|
| <b>สายงานที่ปฏิบัติ</b>   |       |           |       |       |       |
| ฝ่ายบริหารทั่วไป          | 64    | 3.047     | 0.794 | 5.555 | .000* |
| ฝ่ายทัณฑปฏิบัติ           | 51    | 2.838     | 0.937 |       |       |
| ฝ่ายฝึกอบรมวิชาชีพ        | 29    | 2.397     | 0.853 |       |       |
| ฝ่ายควบคุมและรักษาการณ์   | 84    | 2.413     | 0.666 |       |       |
| ฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ | 12    | 2.807     | 0.693 |       |       |
| ฝ่ายสวัสดิการ             | 30    | 2.490     | 0.643 |       |       |
| อื่นๆ (จำเนก,พยาบาล)      | 9     | 2.765     | 0.339 |       |       |

จากตารางที่ 4.19 พบว่า กลุ่มข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายบริหารทั่วไป มีระดับความคิดเห็นต่อการจัดการความรู้ อยู่ในระดับสูงที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.047 รองลงมาคือกลุ่มที่ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายทัณฑปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.838 กลุ่มที่ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายฝึกอบรมวิชาชีพ มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.397

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าข้าราชการในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ที่มีสายงานที่ปฏิบัติแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการจัดการความรู้ของเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 แตกต่างกัน และเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

ดังนั้นจึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Multiple Comparison Test) ด้วยค่าสถิติ Scheffe

ตารางที่ 4.20 ผลต่างของความคิดเห็นของข้าราชการในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ที่มีสายงานที่ปฏิบัติต่างกัน ต่อการดำเนินงานการจัดการความรู้ จากการทดสอบด้วยค่าสถิติ Scheffe

| สายงานที่ปฏิบัติ                | ผลต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง 2 กลุ่ม (Mean Difference I-J) |                          |                          |                    |                 |                   |                   |                             |
|---------------------------------|---------------------------------------------------------|--------------------------|--------------------------|--------------------|-----------------|-------------------|-------------------|-----------------------------|
|                                 | Mean                                                    | ฝ่าย<br>บริหาร<br>ทั่วไป | ฝ่าย<br>ทัณฑ-<br>ปฏิบัติ | ฝ่ายฝึก<br>วิชาชีพ | ฝ่าย<br>ควบคุมฯ | ฝ่าย<br>การศึกษาฯ | ฝ่าย<br>สวัสดิการ | อื่นๆ<br>(จำแนก<br>,พยาบาล) |
| ฝ่ายบริหารทั่วไป                | 3.047                                                   |                          | .208                     | .649*              | .633*           | .240              | .557              | .282                        |
| ฝ่ายทัณฑปฏิบัติ                 | 2.838                                                   |                          |                          | .441               | .425            | .032              | .349              | .074                        |
| ฝ่ายฝึกวิชาชีพ                  | 2.397                                                   |                          |                          |                    | -.016           | -.409             | -.092             | -.367                       |
| ฝ่ายควบคุมฯ                     | 2.413                                                   |                          |                          |                    |                 | -.393             | -.076             | -.351                       |
| ฝ่ายการศึกษาฯ                   | 2.807                                                   |                          |                          |                    |                 |                   | .317              | .042                        |
| ฝ่ายสวัสดิการ                   | 2.490                                                   |                          |                          |                    |                 |                   |                   | -.275                       |
| อื่ น ฯ ( จ ำ แ น ก<br>,พยาบาล) | 2.765                                                   |                          |                          |                    |                 |                   |                   |                             |

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายบริหารทั่วไป มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการจัดการความรู้ แตกต่างกับข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายฝึกวิชาชีพ และฝ่ายควบคุมและรักษาการณ์ ส่วนข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายทัณฑปฏิบัติ ฝ่ายฝึกวิชาชีพ ฝ่ายควบคุมและรักษาการณ์ ฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ ฝ่ายสวัสดิการ และอื่น (จำแนก,พยาบาล) มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการจัดการความรู้ ไม่แตกต่างกัน

#### ตอนที่ 4 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 จากคำถามปลายเปิด ซึ่งสรุปได้ 5 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการบริหารจัดการ และด้านผู้บริหาร

ตารางที่ 4.21 แนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5

| แนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้                                                                                            | ความถี่   | อันดับที่ |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|-----------|
| <b>1. ด้านบุคลากร</b>                                                                                                     | <b>13</b> | <b>2</b>  |
| 1.1 ข้าราชการทุกคนทุกระดับในหน่วยงานต้องให้ความสำคัญและให้ความร่วมมือในการดำเนินการจัดการความรู้ทั้ง 7 ด้าน               |           |           |
| 1.2 ควรจัดให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้แบบไม่เป็นทางการ พูดคุย สัมมนาในกลุ่ม แบบพี่น้องแบ่งปันความรู้ในทุกหน่วยงาน            |           |           |
| 1.3 ควรมีเจ้าหน้าที่ที่ความรู้ความสามารถเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ รวมกันเป็นส่วนหรือเป็นฝ่ายจะดียิ่งขึ้น                       |           |           |
| 1.4 ควรสับเปลี่ยนหมุนเวียนหน้าที่ของข้าราชการให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ                                               |           |           |
| 1.5 ต้องมีการเชื่อมต่อความเข้าใจ และมีจุดมุ่งหมายร่วมกันระหว่างข้าราชการ                                                  |           |           |
| 1.6 บุคลากรต้องมีความสามัคคีกัน ไม่ปกปิดซ่อนเร้นความรู้ต่างๆ                                                              |           |           |
| 1.7 ควรมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง (แต่งตั้ง)                                                                            |           |           |
| <b>2. ด้านงบประมาณ</b>                                                                                                    | <b>10</b> | <b>3</b>  |
| 2.1 อยากให้เรือนจำสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาองค์ความรู้กับองค์กรภายนอก                                                    |           |           |
| 2.2 ให้มีงบประมาณในการจัดซื้อเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ หรือคอมพิวเตอร์ให้ครอบคลุมทุกงานและเพียงพอต่อบุคลากร                |           |           |
| 2.3 หน่วยงานควรสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดทำสื่อประเภทต่างๆ ให้ทั่วถึง                                                       |           |           |
| <b>3. ด้านอาคารสถานที่</b>                                                                                                | <b>6</b>  | <b>4</b>  |
| 3.1 จัดทำห้องสมุดเฉพาะเจ้าหน้าที่                                                                                         |           |           |
| 3.2 ให้จัดสร้างศูนย์เรียนรู้แก่เจ้าหน้าที่อย่างได้มาตรฐาน                                                                 |           |           |
| 3.3 จัดสร้างอาคารศูนย์เรียนรู้ที่มีสื่อและอุปกรณ์ต่างๆ แยกออกจากอาคารที่ทำการ ให้ข้าราชการ ได้ศึกษาหาความรู้นอกเวลาราชการ |           |           |

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

| แนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้                                                                                                                                                                                               | ความถี่ | ลำดับที่ |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|----------|
| <b>4. ด้านการบริหารจัดการ (ต่อ)</b>                                                                                                                                                                                          |         |          |
| 4.1 จัดให้มีเครื่องคอมพิวเตอร์และระบบอินเทอร์เน็ตอย่างเพียงพอ                                                                                                                                                                |         |          |
| 4.2 จัดมุมอินเทอร์เน็ต มุมเรียนรู้ในด้านงานราชทัณฑ์                                                                                                                                                                          |         |          |
| มุมหนังสือเวียนและหนังสือสั่งการใหม่ๆ ให้ข้าราชการเข้าถึง                                                                                                                                                                    |         |          |
| 4.3 แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบในแต่ละด้านอย่างต่อเนื่อง                                                                                                                                                                     |         |          |
| 4.4 พิมพ์เอกสารที่มีความสำคัญแจกสมาชิก                                                                                                                                                                                       |         |          |
| 4.5 กระตุ้นให้มีการนำความรู้มาพัฒนานวัตกรรมภายในหน่วยงาน                                                                                                                                                                     |         |          |
| 4.6 ควรจัดการความรู้ให้สอดคล้องกับวัฒนธรรม ประเพณีของแต่ละแห่ง                                                                                                                                                               |         |          |
| 4.7 เรือนจำ ควรมีระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ดี และมีมาตรฐานมากกว่าที่เป็นอยู่ และควรปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ                                                                                                              |         |          |
| 4.8 ต้องมีการปรับปรุงทุกด้านเพื่อให้ข้าราชการในหน่วยงานเข้าถึงข้อมูลต่างๆ อย่างทั่วถึง และสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปเป็นหลักในการปฏิบัติหน้าที่                                                                                  |         |          |
| 4.9 เห็นควรให้กรมราชทัณฑ์เป็นผู้กำหนดทิศทางในการพัฒนาด้านความรู้ต่างๆ พร้อมทั้งบุคลากรและงบประมาณ เพราะเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ในเรือนจำต่างมีภาระหน้าที่ทั้งกลางวันและกลางคืน มีเวลาในการหาความรู้หรือพัฒนาตนเองน้อยมาก |         |          |
| 4.10 ปรับปรุงแหล่งสืบค้นทางด้านการวิชาการและข้อมูลข่าวสาร                                                                                                                                                                    |         |          |
| 4.11 ควรมีการดำเนินการอย่างจริงจัง                                                                                                                                                                                           |         |          |
| 4.12 เชิญวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถจากองค์กรภายนอก                                                                                                                                                                        |         |          |
| เข้าบรรยาย แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน                                                                                                                                                                                    |         |          |
| 4.13 การจัดการความรู้ควรดำเนินการให้ครอบคลุมทุกฝ่าย                                                                                                                                                                          |         |          |
| ในเรือนจำ                                                                                                                                                                                                                    |         |          |
| 4.14 ประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับระบบงาน – การประสานงาน                                                                                                                                                                     |         |          |
| มีการดำเนินกิจกรรมและสรุปผลร่วมกัน                                                                                                                                                                                           |         |          |
| 4.15 สร้างบรรยากาศและโอกาสสำหรับเจ้าหน้าที่                                                                                                                                                                                  |         |          |

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

| แนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้                                                                                         | ความถี่  | ลำดับที่ |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|----------|
| <b>4. ด้านการบริหารจัดการ (ต่อ)</b>                                                                                    |          |          |
| 4.16 ปลุกจิตสำนึกให้แก่เจ้าหน้าที่ในทุกระดับ ให้เห็นความสำคัญของการจัดการความรู้                                       |          |          |
| 4.17 นำไปใช้เป็นตัวชี้วัดร่วมในการปฏิบัติหน้าที่ (มีคะแนนให้)                                                          |          |          |
| 4.18 ควรนำปัญหามาปรึกษาแลกเปลี่ยนกันในการประชุมประจำเดือน                                                              |          |          |
| 4.19 ตกลงเรื่องคำจำกัดความให้เป็นบรรทัดฐานในการปฏิบัติงาน และมีความชัดเจน และปฏิบัติสอดคล้องไปแนวทางเดียวกันทั้งองค์กร |          |          |
| 4.20 จัดให้มีการศึกษาดูงานด้านการจัดการความรู้ที่เรือนจำทัณฑสถาน ตามภาคอื่นๆ                                           |          |          |
| 4.21 จัดให้มีการรวบรวมประสบการณ์จริงของผู้ที่ปฏิบัติงานเพื่อเป็นคู่มือในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ให้มากขึ้น      |          |          |
| 4.22 ควรร่วมมือในการกำหนดแนวทางปฏิบัติงานเพื่อนำไปใช้อย่างถูกและตรงกัน                                                 |          |          |
| <b>5. ด้านผู้บริหาร</b>                                                                                                | <b>4</b> | <b>5</b> |
| 5.1 ผู้บริหารเรือนจำต้องให้ความสำคัญอย่างจริงจังและต่อเนื่อง                                                           |          |          |
| 5.2 ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำในการปฏิบัติ                                                                                 |          |          |

จากตารางที่ 4.21 พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้เสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้แบ่งเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านบุคลากร ให้ข้าราชการทุกคนทุกระดับในหน่วยงานให้ความสำคัญและให้ความร่วมมือในการดำเนินการจัดการความรู้ ควรจัดให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้แบบไม่เป็นทางการ พูดคุย สัมมนาในกลุ่ม แบบพี่น้องแบ่งปันความรู้ในทุกหน่วยงาน ควรมีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ร่วมกันเป็นส่วนหรือเป็นฝ่ายจะดียิ่งขึ้น ควรสับเปลี่ยนหมุนเวียนหน้าที่ของข้าราชการให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ต้องมีการเชื่อมต่อความเข้าใจและมีจุดมุ่งหมายร่วมกันระหว่างข้าราชการ บุคลากรต้องมีความสามัคคีกัน ไม่ปกปิดซ่อนเร้นความรู้ต่างๆ และควรมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง

2. ด้านงบประมาณ ให้เรือนจำสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาองค์ความรู้ กับองค์กรภายนอก ให้มีงบประมาณในการจัดซื้อเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์หรือคอมพิวเตอร์ ให้ครอบคลุมทุกงานและเพียงพอต่อบุคลากร หน่วยงานควรสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดทำสื่อประเภทต่างๆ ให้ทั่วถึง

3. ด้านอาคารสถานที่ ให้จัดทำห้องสมุดเฉพาะเจ้าหน้าที่ ให้จัดสร้างศูนย์เรียนรู้ แก่เจ้าหน้าที่อย่างได้มาตรฐาน จัดสร้างอาคารศูนย์เรียนรู้ที่มีสื่อและอุปกรณ์ต่างๆ แยกออกจากอาคารที่ทำการให้ข้าราชการได้ศึกษาหาความรู้นอกเวลาราชการ

4. ด้านการบริหารจัดการ จัดให้มีเครื่องคอมพิวเตอร์และระบบอินเทอร์เน็ตอย่างเพียงพอ จัดมุมอินเทอร์เน็ต มุมเรียนรู้ในด้านงานราชทัณฑ์ มุมหนังสือเวียนและหนังสือสั่งการใหม่ๆ ให้ข้าราชการเข้าถึง แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบในแต่ละด้านอย่างต่อเนื่อง พิมพ์เอกสารที่มีความสำคัญแจกสมาชิก กระตุ้นให้มีการนำความรู้มาพัฒนานวัตกรรมภายในหน่วยงาน ควรจัดการความรู้ให้สอดคล้องกับวัฒนธรรม ประเพณีของแต่ละแห่งเรือนจำ ควรมีระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ดีและมีมาตรฐานมากกว่าที่เป็นอยู่และควรปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ ต้องมีการปรับปรุงทุกด้านเพื่อให้ข้าราชการในหน่วยงานเข้าถึงข้อมูลต่างๆ อย่างทั่วถึงและสามารถนำข้อมูลที่ได้ออกไปเป็นหลักในการปฏิบัติหน้าที่ เห็นควรให้กรมราชทัณฑ์เป็นผู้กำหนดทิศทางในการพัฒนาด้านความรู้ต่างๆ พร้อมทั้งบุคลากรและงบประมาณ เพราะเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ในเรือนจำต่างมีภาระหน้าที่ทั้งกลางวันและกลางคืน มีเวลาในการหาความรู้หรือพัฒนาตนเองน้อยมาก ปรับปรุงแหล่งสืบค้นทางด้านวิชาการและข้อมูลข่าวสาร เชิญวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถจากองค์กรภายนอก เข้าบรรยาย แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน การจัดการความรู้ควรดำเนินการให้ครอบคลุมทุกฝ่ายในเรือนจำ ประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับระบบงาน - การประสานงาน มีการดำเนินกิจกรรมและสรุปผลร่วมกัน สร้างบรรยากาศและโอกาสสำหรับเจ้าหน้าที่ปลูกจิตสำนึกให้แก่เจ้าหน้าที่ในทุกระดับ ให้เห็นความสำคัญของการจัดการความรู้ นำไปใช้เป็นตัวชี้วัดร่วมในการปฏิบัติหน้าที่ (มีคะแนนให้) ควรนำปัญหามาปรึกษาแลกเปลี่ยนกันในการประชุมประจำเดือน มีการตกลงเรื่องคำจำกัดความให้เป็นบรรทัดฐานในการปฏิบัติงานและมีความชัดเจน และปฏิบัติสอดคล้องไปแนวทางเดียวกันทั้งองค์กร จัดให้มีการศึกษาดูงานด้านการจัดการความรู้ที่เรือนจำ/ทัณฑสถานตามภาคอื่นๆ จัดให้มีการรวบรวมประสบการณ์จริงของผู้ที่ปฏิบัติงานเพื่อเป็นคู่มือในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ให้มากขึ้น ควรร่วมมือในการกำหนดแนวทางปฏิบัติงานเพื่อนำไปใช้อย่างถูกต้องและตรงกัน

5. ด้านผู้บริหาร ผู้บริหารเรือนจำต้องให้ความสำคัญอย่างจริงจังและต่อเนื่อง รวมทั้งผู้บริหารต้องเป็นผู้นำในการปฏิบัติ